

УДК 35

Герасик Д.С., студент гр. 281-19-1 ІДУ

Науковий керівник: Лола В.В., к.держ.упр., доцент кафедри прикладної економіки, підприємництва та публічного адміністрування

(Національний технічний університет "Дніпровська політехніка", м. Дніпро, Україна)

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ

Складність та неоднозначність процесів регіонального розвитку, зумовлених впливом різноманітності внутрішніх та зовнішніх чинників, призводить до виникнення сутнісних змін у функціонуванні регіональних економічних систем, що, в свою чергу, зумовлюють структурні трансформації регіонального розвитку. З цього виходить, що одними із пріоритетних завдань державної регіональної політики є забезпечення довготривалих раціональних співвідношень та взаємозв'язків між усіма елементами регіональної системи, досягнення оптимальних пропорцій між ними як основи забезпечення сталого розвитку територій.

Загальний тренд децентралізації підвищив значимість місцевої влади - регіонального управління, яке являє собою територіальний рівень державного управління, є засобом реалізації державних функцій і, відповідно, його положення є основою управління розвитком територій.

Регіональне управління включає сукупність закономірностей, які обумовлюють спрямованість і зміст регіонального управління та визначають формування найважливіших принципів системного впливу на соціально-економічні процеси в регіоні. Як наслідок - підвищення якості життя населення відповідно до сучасних суспільних потреб та формуванні місцевих конкурентних переваг, на основі раціонального використання ресурсів та з урахуванням територіальних чинників. [4]

Сучасний стан регіонального розвитку країни характеризується дедалі більшою концентрацією економічної активності на рівні великих міст, значними диспропорціями в розвитку територій, наявністю неефективної системи державного управління регіональним розвитком та непрозорого механізму його фінансового забезпечення, обмеженістю ресурсів, застарілими механізмами взаємовідносин центру з регіонами та регіонів між собою.

Мета регіонального управління – поліпшення якості життя людини, незалежно від місця її проживання, через забезпечення територіально цілісного та збалансованого розвитку України, інтеграції регіонів в єдиному політичному, правовому, інформаційному та культурному просторі, максимально повного використання їх потенціалу з урахуванням їх природних, економічних, історичних, культурних, соціальних та інших особливостей, підвищення конкурентноздатності регіонів та територіальних громад.

Об'єкти регіонального управління – регіональний господарський комплекс, населення і трудові ресурси, соціальна інфраструктура, місцеве господарство, природне середовище. [3]

Політика регіонального розвитку за структурою досить складна, вона охоплює всі процеси і явища, що відбуваються на регіональному рівні. З огляду на це, основними складовими державної регіональної політики є такі:

- регіональна економічна політика (включає бюджетну, податкову, кредитну, цінову, структурну, інвестиційну);
- регіональна соціальна політика (включає еластичну (поселенську), політику соціального захисту, житлову, демографічну, урбаністичну);
- регіональна екологічна політика;

- регіональна гуманітарна політика (включає національну, етнічну, культурну, освітню, міжконфесійну).

Складові державної регіональної політики взаємопов'язані та спрямовані на досягнення єдиного завдання – забезпечення комплексного, збалансованого соціально-економічного та екологічного розвитку регіону. [4]

Завдання регіонального управління полягає у досягненні мети, тобто бажаного стану об'єкту у майбутньому, завчасно визначених цілей.

Ціллю регіонального управління є підвищення якості життя населення і забезпечення відтворення природних систем на базі ефективного комплексного економічного і соціального розвитку регіону, що досягається шляхом раціональної організації територіального господарства.

Основними принципами регіонального управління вважають: децентралізацію, партнерство, субсидіарність, мобільність і адаптивність, а також принцип визначеної компетентності. Останнім часом сформульовані й методологічні принципи реалізації державної регіональної політики, що найадекватніше відображають специфіку сучасних соціально-економічних умов розвитку регіонів України:

- системності (сучасний регіон повинен розглядатися одночасно і як цілісна система, і як невід'ємна частина української держави);
- єдності економічного та соціального ефектів (розкриває взаємозалежність та кореляцію чинників економічного зростання);
- відповідності світовим пріоритетам розвитку (врахування трьох основних стратегічних орієнтирів: інноваційність економіки; соціалізація;
- гуманізація та екологізація процесів регіонального розвитку;
- взаємоузгодженість галузевих та територіальних пріоритетів розвитку з метою підвищення конкурентоспроможності території;
- наступності в часі (суть якого полягає в діалектичній взаємодії двох протилежностей – стабільності й динамізму). [Ошибка! Источник ссылки не найден.]

Таким чином, регіональне управління відіграє важливу роль в розвитку країни. Система регіонального управління має стати стрижнем реалізації внутрішньої політики держави, сприяти здійсненню суспільних реформ на територіях, забезпечити надання якісних послуг населенню та сформувати підґрунтя для інноваційного розвитку як окремих регіонів і країни в цілому.

Ключова роль регіонального управління полягає в змозі вирішувати суспільні проблеми з максимальним наближенням до інтересів громадян, підвищенню якості життя населення відповідно до сучасних суспільних потреб та формуванню місцевих конкурентних переваг, на основі раціонального використання ресурсів з урахуванням територіальних чинників, забезпечення комплексного, збалансованого соціально-економічного та екологічного розвитку регіону.

Для удосконалення системи регіонального управління доцільно ставити питання про перетворення за чотирма напрямками: організаційна структура управління; методи управління; технологія управління (механізми реалізації функцій влади); ресурсне забезпечення, що потребує подальших наукових досліджень.

Перелік посилань

1. Державне та регіональне управління : конспект лекцій / Т. О. Савостенко, О. Ю. Матвєєва – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 279 с.
2. Державне та регіональне управління : навчальний посібник / С. І. Архієреєв, Н. Н. Губанова, О. В. Кузьменко, А. С. Митрофанова ; за ред. проф. С. І. Архієреєва. – Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2018. – 130 с.
3. Регіональне управління як основа управління розвитком територій : стаття / Гришина В.В.; науковий керівник Гавкалова Н. Л., 2017. – 5с.
4. Регіональне управління : підручник / за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. – К. : НАДУ, 2017. – 740 с.